



Рев2.бр.180/2018

ВРХОВНИОТ СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, во совет составен од судиите: Николчо Николовски - претседател на советот, м-р Фаик Арслани, Лидија Неделкова, Снежана Ѓорѓиевска Зекирија и м-р Снежана Бајлосова- членови на советот, во правната работа на тужителот Владислав Михаилович Втулкин од Москва - Руска Федерација против тужените Винарска Визба ИМАКО ВИНО ДООЕЛ Штип и Трговското друштво за трговија, производство и услуги Имако ДОО увоз-извоз Штип, за долг, вредност на спорот 1.915.458 евра, одлучувајќи по ревизијата на тужителот изјавена преку полномошник Адвокатска канцеларија Јаниќевиќ од Скопје против пресудата на Апелациониот суд Штип ГЖ.бр.380/16 од 23.12.2016 година, на седницата на советот одржана на 15.11.2018 година, донесе:

## РЕШЕНИЕ

### Ревизијата СЕ УСВОЈУВА.

Пресудата на Апелациониот суд Штип ГЖ.бр.380/16 од 23.12.2016 година со која е преиначена првостепената пресуда како и одлуката по однос на трошоците во постапката, СЕ УКИНУВААТ и предметот се враќа на второстепениот суд на повторно судење.

## Образложение

Основниот суд Штип со пресуда П4.бр.78/15 од 18.01.2016 година, го усвоил тужбеното барање и ги задолжил тужените да му ја надоместат на тужителот штетата во износ од 1.915.458 евра со домицилна камата според среден курс на Централна европска банка на денот на исплатата сметано од 27.07.2005 година до 31.01.2010 година, а од 01.02.2010 година законска казнена камата во висина на едномесечната стапка на Еурибор за евра што за секое полугодие важела на последниот ден од полуодието што му претходело на тековното полугодие, зголемена за осум процентни поени, како и да му ги надоместат трошоците во постапката во износ од 268.080,00 денари, во рок од 8 дена по правосилноста на пресудата. Судот го одбил барањето на тужителот за трошоци на постапката и тоа за разлика од досудените до бараните од 492.120,00 денари.

Апелациониот суд Штип со пресуда ГЖ.бр.380/16 од 23.12.2016 година, жалбата на тужените ја усвоил и првостепената пресуда ја преиначил и пресудил на начин што тужбеното барање на тужителот го одбил како неосновано. Судот го задолжил тужителот да им плати на тужените на име трошоци во постапката вкупен износ од 167.836,00 денари, во рок од 8 дена од приемот на пресудата, а го одбил барањето



за разликата до бараните 218.167,00 денари. Судот го задолжил тужителот на име дополнителни трошоци за жалба да им исплати на тужените износ од 85.274,00 денари, во рок од осум дена по приемот на одлуката, а го одбил барањето за разликата до бараните 106.769,00 денари.

Против второстепената пресуда ревизија изјави тужителот, поради суштествена повреда на одредбите од парничната постапка и поради погрешна примена на материјалното право, со предлог ревизијата да се усвои побиваната пресуда да се преиначи на начин што жалбата на тужените ќе се одбие како неоснована и да се потврди првостепената пресуда или побиваната пресуда да се укине и предметот да се врати на повторно судење.

Одговор на ревизија поднесе тужениот преку полномошник Гоце Цоневски, адвокат од Скопје со кој ги оспори наводите содржани во ревизијата на тужителот и предложи ревизијата да се одбие како неоснована и да се потврди побиваната пресуда.

Врховниот суд на Република Македонија, по проучувањето на списите кон предметот и наводите во ревизијата и одговорот на ревизијата, испитувајќи ја побиваната пресуда во смисла на член 377 став 3 од Законот за парничната постапка, најде:

Ревизијата е основана.

Основани се укажувањата во ревизијата за сторена суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од член 343 став 2 точка 14 од Законот за парничната постапка. Ова бидејќи побиваната пресуда со која е преиначена првостепената пресуда, е нејасна, неразбирлива и не содржи доволно образложени причини за решителните факти од кои се раководел второстепениот суд при одлучувањето. Постоенето на ваквите пропусти, ја прават побиваната пресуда неподобна за испитување.

Суштествената повреда од овој вид има реперкусија и врз правилната примена на материјалното право, така што поради погрешната примена на материјалното право, фактичката состојба останала нецелосно утврдена.

Имено во текот на постапката било утврдено дека тужителот со лицето Ристо Љуботенски од Штип на 13.11.2004 година склучил договор за деловно - техничка и финансиска соработка, кој бил заверен кај нотар Ленче Каранфиловска од Штип под УЗП.бр.5958/4 од 13.11.2004 година. По склучувањето на договорот, биле извршени промени во Централниот регистар на тужените без согласност од тужителот кој што бил содружник, а согласно член 5 од договорот, странките се довориле добивката од вложените средства да биде еднаква за двете страни. Тужителот не добивал извештај за работа на фирмите во кои што станал содружник ниту пак му била исплатена добивка. Судовите утврдиле дека тужителот платил за порачка од италијанска компанија 508.712 евра за



опрема и машини кои биле испорачани и оставени кај Имако Вино вршел плаќања и преку Република Бугарија конкретно Коман Фимеа Италија 166.300 евра на ПИМ Бугарија 683.341 евра, за опрема купена за тужените. Судовите утврдиле дека овие плаќања тужителот ги направил со сопствени средства заради вложувања кај тужените. По склучувањето на договорот, кај страните имало согласност со делба на профитот да започат после 3 до 4 години кога производството ќе закрепне и фирмата ќе стане профитабилна. Од извештајот за констатирана состојба од економско правно биро компанија НМ - Скопје, од месец септември 2013 година, тужителот ги извршил последните плаќања во месец август 2007 година.

На основа на вака утврдените факти, второстепениот суд ја преиначил првостепената пресуда на начин што го одбил како неосновано тужбеното барање на тужителот. При одлучувањето, второстепениот суд го прифатил истакнатиот приговор на застареност од тужените, поради што заклучил дека од последните вложувања, односно уплата на тужителот од месец август 2007 година до поднесувањето на тужбата на 12.10.2013 година, поминал рок подолг од пет години, согласно член 360 и член 365 став 2 од Законот за облигационите односи. Воедно судот застанал на стојалиште дека интересирањето на тужителот кај адвокатот за неговите права од договорот не ја прекинува застареноста на побарувањето.

Според наоѓањето на Врховниот суд на Република Македонија, вака дадените причини од страна на второстепениот суд за неоснованоста на тужбеното барање на тужителот, односно за прифаќањето на приговорот на застареност на побарувањето на тужителот се недоволни и како такви неразбирливи и нејасни.

Имено, второстепениот суд не го ценел во доволна мерка договорот за деловно техничка и финансиска соработка склучен помеѓу тужителот и лицето Ристе Љуботенски, поконкретно член 1 и член 2 од истиот. Од ова произлегува дека деловно техничката и финансиска соработка помеѓу странките се дефинира на полето на производство и промет на грозје и вино, преку содружнички однос во кој тие сталуваат како физички лица, а само втората договорна страна – лицето Ристе Љуботенски располага со капитал, обртни средства, визба и земјиште во сопственост на правни лица ДООЕЛ ИМАКО и ДООЕЛ ИМАКО Вино. Поаѓајќи од материјално правниот однос заснован помеѓу тужителот и тужените, се наметнува како спорно правното прашање по однос на основот на тужбеното барање, односно дали станува збор за побарување за надомест на штета или пак побарување кое произлегува од заснован содружнички однос. Нужноста од ваквата дистинкција на правниот однос заснован помеѓу странките, а со тоа и основот на тужбеното барање со себе ја доведува под сомневање и примената на роковите на застареност утврдени со Законот за облигационите односи. Ова бидејќи постоењето на содружнички однос и остварувањето на правата кои произлегуваат од него, се уредуваат со Законот за трговските друштва, додека договорот за деловна техничка и финансиска соработка во производството и прометот со грозје и вино, по својата

правна природа е облигационо правен договор, со кој странките се согласиле во член 7 од истиот, да се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи.

Наведеното значи дека второстепениот суд при испитувањето на приговорот на застареност на побарувањето на тужителот, треба да појде од правната природа на односот и оценката на приговорот на застареност треба да ја разреши со примената на Законот за облигационите односи, во делот на обврските кои странките ги презеле како физички лица, додека во делот на содружничкиот однос со примена на одредбите од Законот за трговските друштва. Ова затоа што тужителот претендира и побарува од тужените во својство на содружник без притоа да ја докаже активната легитимација према тужените правни лица (второ и третотужен), и тоа со лични вложувања во работењето и капиталот на тие друштва, од каде пак ќе произлезе и обемот и видот на правата кои од така дефинираниот однос тужителот ќе ги ужива.

Поради сето погоре наведено, следуваеше ревизијата да се усвои, пресудата на второстепениот суд со која е преиначена првостепената пресуда да се укине и предметот да се врати пред второстепениот суд на повторно судење, согласно член 385 став 1 и член 387 став 2 од Законот за парничната постапка.

Од овие причини, а согласно член 160 став 3 од Законот за парничната постапка, по однос одлуката за надомест на парничните трошоци, се одлучи како во изреката на ова решение.

При повторното судење, второстепениот суд ќе треба да ги има предвид укажувањата на Врховниот суд на Република Македонија и во таа насока пред се да ја отстрани констатираната суштествена повреда така што ќе ги подложи на сестрана анализа и оцена сите изведени докази, и по утврдувањето на фактите од значење на одлучувањето по истакнатиот приговор на застареност, ќе може да биде донесена јасна и разбирлива одлука.

Решено во Врховниот суд на Република Македонија на ден 15.11.2018 година под Рев2.бр.180/2017.

Претседател на советот - судија  
Николчо Николовски с.р.

За точноста на отправокот – т в р д и: секретар

